

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യാദേശേനാശ്വമേധയജ്ഞസ്യായോജനം

ഏതദാവ്യായ കാകുത്സ്ഥോ
ഭ്രാതൃഭ്യാമമിതപ്രഭഃ |
ലക്ഷ്മണം പുനരേവാഹ
ധർമയുക്തമിദം വചഃ || 7.91.1 ||

വസിഷ്ഠം വാമദേവം ച
ജാബാലിമഥ കാശ്യപം |
ദ്വിജാംശ്ച സർവപ്രവരാ -
നശ്വമേധപുരസ്കൃതാൻ || 7.91.2 ||

ഏതാൻ സർവാൻ സമാനീയ
മന്ത്രയിത്യാ ച ലക്ഷ്മണ |
ഹയം ലക്ഷണസമ്പന്നം
വിമോക്ഷാമി സമാധിനാ || 7.91.3 ||

തദ് വാക്യം രാഘവേണോക്തം
ശ്രുത്വാ ത്വരിതവിക്രമഃ |
ദ്വിജാൻ സർവാൻ സമാഹൂയ
ദർശയാമാസ രാഘവം || 7.91.4 ||

തേ ദൃഷ്ട്വാ ദേവസങ്കാശം
 കൃതപാദാഭിവന്ദനം |
 രാഘവം സുദുരാധർഷ -
 മാശീഭിഃ സമപൂജയൻ || 7.91.5 ||

പ്രാഞ്ജലിഃ സ തദാ ഭൂത്വാ
 രാഘവോ ദ്വിജസത്തമാൻ |
 ഉവാച ധർമസംയുക്ത -
 മശ്വമേധാശ്രിതം വചഃ || 7.91.6 ||

തേപി രാമസ്യ തച്ഛൂത്വാ
 നമസ്കൃത്വാ വൃഷധ്വജം |
 അശ്വമേധം ദ്വിജാഃ സർവേ
 പൂജയന്തി സ്ഥ സർവശഃ || 7.91.7 ||

സ തേഷാം ദ്വിജമുഖ്യാനാം
 വാക്യമദ്ഭൂതദർശനം |
 അശ്വമേധാശ്രിതം ശ്രുത്വാ
 ഭൃശം പ്രീതോഭവത് തദാ || 7.91.8 ||

വിജ്ഞായ കർമ തത് തേഷാം
 രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് |
 പ്രേഷയന്വ മഹാബാഹോ
 സുഗ്രീവായ മഹാത്മനേ || 7.91.9 ||

യഥാ മഹദ്ഭിർഹരിഭി -
 ര്ബഹുഭിശ്ച വന്യകസാം |
 സാർധമാഗച്ഛ ഭദ്രം തേ
 അനുഭോക്തും മഹോത്സവം || 7.91.10 ||

വിഭീഷണശ്ച രക്ഷോഭിഃ
 കാമഗൈർബഹുഭീർവൃതഃ |
 അശ്വമേധം മഹായജ്ഞേ -
 മായാത്വതുലവിക്രമഃ || 7.91.11 ||

രാജാനശ്ച മഹാഭാഗാ
 യേ മേ പ്രിയചികീർഷവഃ |
 സാനുഗാഃ ക്ഷിപ്രമായാന്തു
 യജ്ഞം ഭൂമിനിരീക്ഷകാഃ || 7.91.12 ||

ദേശാന്തരഗതാ യേ ച
 ദ്വിജാ ധർമസമാഹിതാഃ |
 ആമന്ത്രയസ്വ താൻ സർവാ -
 നശ്വമേധായ ലക്ഷ്മണ || 7.91.13 ||

ഋഷയശ്ച മഹാബാഹോ
 ആഹൂയന്താം തപോധനാഃ |
 ദേശാന്തരഗതാഃ സർവേ
 സദാരാശ്ച ദ്വിജാതയഃ || 7.91.14 ||

തഥൈവ താലാവചരാ -
 സ്തഥൈവ നടനർതകാഃ |
 യജ്ഞവാടശ്ച സുമഹാൻ
 ഗോമത്യാ നൈമിഷേ വനേ || 7.91.15 ||

ആജ്ഞാപ്യതാം മഹാബാഹോ
 തദ്ധി പുണ്യമനുത്തമം |
 ശാന്തയശ്ച മഹാബാഹോ
 പ്രവർത്തന്താം സമന്തതഃ || 7.91.16 ||

ശതശതാപി ധർമ്മജ്ഞാഃ
 ക്രതുമുഖ്യമനുത്തമം |
 അനുഭൂയ മഹായജ്ഞം
 നൈമിഷേ രഘുനന്ദന || 7.91.17 ||

തുഷ്ടഃ പുഷ്ടശ്ച സർവോഽസൗ
 മാനിതശ്ച യമാവിധി |
 പ്രതിയാസ്യതി ധർമ്മജ്ഞ
 ശീഘ്രമാമന്തര്യതാം ജനഃ || 7.91.18 ||

ശതം വാഹസഹസ്രാണാം
 തണ്ഡുലാനാം വപുഷ്മതാം |
 അയുതം തിലമുദ്ഗസ്യ
 പ്രയാത്യാഗ്രേ മഹാബല || 7.91.19 ||

ചണകാനാം കുലിത്ഥാനാം
 മാഷാണാം ലവണസ്യ ച |
 അത്യാനുരൂപം സ്നേഹം ച
 ഗന്ധം സങ്ക്ഷിപ്തമേവ ച || 7.91.20 ||

സുവർണകോട്യോ ബഹുലാ
 ഹിരണ്യസ്യ ശതോത്തരാഃ |
 അഗ്രതോ ഭരതഃ കൃത്വാ
 ഗച്ഛത്യാഗ്രേ സമാധിനാ || 7.91.21 ||

അന്തരാപണവീഥ്യശ്ച
 സർവേ ച നടനർതകാഃ |
 സൂദാ നാർയശ്ച ബഹവോ
 നിത്യം യൗവനശാലിനഃ || 7.91.22 ||

ഭരതേന തു സാർധം തേ
 യാന്നു സൈന്യാനി ചാഗ്രതഃ |
 നൈഗമാൻ ബാലവൃദ്ധാംശു
 ദ്വിജാംശു സുസമാഹിതാൻ || 7.91.23 ||

കർമാന്തികാൻ വർധകിനഃ
 കോശാധ്യക്ഷാംശു നൈഗമാൻ |
 മമ മാത്യുസ്തമാ സർവാഃ
 കുമാരാന്തഃപുരാണി ച || 7.91.24 ||

കാഞ്ചനീം മമ പത്നീം ച
 ദീക്ഷായാം ജ്ഞാംശു കർമണി |
 അഗ്രതോ ഭരതഃ കൃത്വാ
 ഗച്ഛത്വഗ്രേ മഹായശാഃ || 7.91.25 ||

ഉപകാർയാ മഹാർഹാശു
 പാർഥിവാനാം മഹൗജസാം |
 സാനുഗാനാം നരശ്രേഷ്ഠോ
 വ്യാദിദേശ മഹാബലഃ || 7.91.26 ||

അന്നപാനാനി വസ്ത്രാണി
 അനുഗാനാം മഹാത്മനാം |
 ഭരതഃ സ തദാ യാതഃ
 ശത്രുഘ്നസഹിതസ്തദാ || 7.91.27 ||

വാനരാശു മഹാത്മാനഃ
 സുഗ്രീവസഹിതാസ്തദാ |
 വിപ്രാണാം പ്രവരാഃ സർവേ
 ചക്രശു പരിവേഷണം || 7.91.28 ||

വിഭീഷണശ്ച രക്ഷാഭിഃ

സ്ത്രീഭിശ്ച ബഹുഭിർവൃതഃ |

ഋഷീണാമുഗ്രതപസാം

പൂജാം ചക്രേ മഹാത്മനാം || 7.91.29 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ||